

- N.B :**
1. Attempt any **two** questions from **each** section. In total attempt **four** questions.
  2. Answer **both** the sections in the **same** answerbook. Do not use **separate** answerbook for **each** section.
  3. **All** questions carry **equal** marks.

Section I

1. Explain anthropology. What are its distinctive features ? How anthropology differs from other discipline. **25**
2. Discuss the distinctive features of human species by comparing them with animals. **25**
3. Analyse the importance of fieldwork in anthropological study. What are its merits and demerits. **25**
4. Explain the concept of culture in anthropology. Elaborate its characteristics. **25**

Section II

5. Discuss the contributions made by Radcliffe Brown to structural functionalism in anthropology. **25**
6. What do you mean by ecological anthropology ? Explain it with examples. **25**
7. Explain briefly the distinctive features of post-modern anthropology and discuss the debates on 'Field Work Methodology'. **25**
8. Write short notes on **any two** :— **25**
  - (a) Cultural relativism
  - (b) Enculturation
  - (c) Feminist anthropology
  - (d) Interpretative approach.

- सूचना :** (१) प्रत्येक विभागातील कोणते ही दोन प्रश्न सोडवा. एकूण चार प्रश्न सोडवा.
(२) दोन्ही विभागाच्या प्रश्न एकच उत्तरपत्रिकेत सोडवा. प्रत्येक विभागासाठी स्वतंत्र उत्तरपत्रिका वापरू नका.
(३) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

विभाग - १

१. मानवंशशाचे स्पष्टीकरण द्या. त्याची खास (वैविध्यपूर्ण) वैशिष्ट्ये कोणती आहेत ? इतर विद्याशाखेपेक्षा २५
मानवंशशास्त्र कसे वेगळे आहे ?
२. मानवाची मानवत्तेर प्राण्यांशी तुलना करता मानवाच्या विशिष्ट (खास) वैशिष्ट्यांची चर्चा करा. २५
३. मानवंशशास्त्राच्या अभ्यासातील क्षेत्रकार्याच्या महत्वाचे पृथक्करण करा. त्याचे फायदे आणि मर्यादा २५
(तोटे) कोणत्या आहेत ?
४. मानवंशशास्त्रातील संस्कृतीची संकल्पना स्पष्ट करा. तिच्या वैशिष्ट्यांचा आढावा घ्या. २५

विभाग - २

५. मानवंशशास्त्रामध्ये रॅडक्लिफ ब्राऊन यांनी संरचनात्मक कार्यवादाबाबत दिलेल्या योगदानाविषयी चर्चा २५
करा.
६. परिस्थिती मानवंशशास्त्र म्हणजे काय ? योग्य उदाहरणाच्या आधारे स्पष्ट करा. २५
७. आधुनिकेतर मानवंशशास्त्राची वैविध्यपूर्ण वैशिष्ट्ये थोडक्यात स्पष्ट करा आणि क्षेत्रिय अध्ययन २५
पद्धतीवरील वादविवादाबाबत चर्चा करा.
८. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर थोडक्यात टिप लिहा : २५
(अ) सांस्कृतिक सापेक्षतावाद
(ब) एनकलच्युरेशन Enculturation
(क) स्त्रित्ववादी मानवंशशास्त्र
(ड) आंतरक्रियात्मक दृष्टिकोन.
